

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IX kadencja

Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.3.2020

Druk nr 273

Warszawa, 13 marca 2020 r.

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

mam zaszczyt przekazać Pani Marszałek podjęte przez Senat - zgodnie z art. 121 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - na 7. posiedzeniu w dniu 13 marca 2020 r. uchwały:

- **w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne,**
- w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów.

Z poważaniem

(-) Tomasz Grodzki

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 13 marca 2020 r.

**w sprawie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków
z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 13 lutego 2020 r. ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne, odrzuca tę ustawę.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Senat rozpatrzył ustawę z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne i podjął uchwałę o jej odrzuceniu.

Senat uznał przyjęte uregulowania ustawy za wadliwe w całości. Izba podejmując decyzję, pozostaje w przekonaniu, że nie zdoła ona wzmocnić ani systemu emerytalnego, ani polskiego rynku kapitałowego, tym bardziej, że dzisiejsza sytuacja na rynkach kapitałowych i na giełdzie wygląda zupełnie inaczej niż na początku prac legislacyjnych nad ustawą.

Podejmując powyższą decyzję Senat uznaje za nieprawidłowe rozwiązanie, zgodnie z którym termin na złożenie przez ubezpieczonego deklaracji w sprawie przeniesienia środków gromadzonych w OFE do ZUS-u (art. 39 ust. 1) obejmuje jedynie dwa miesiące od 1 czerwca do 1 sierpnia 2020 r. Jeżeli ubezpieczony nie jest w stanie sam ustalić właściwego dla siebie OFE, może zwrócić się w tej sprawie do ZUS-u, który niezwłocznie ma go poinformować o nazwie i siedzibie funduszu (art. 39 w ust. 2). Dla ubezpieczonego w praktyce może to oznaczać skrócenie czasu na podjęcie decyzji, a wola *pozostania* w ZUS- ie musi zostać wyrażona w 2-miesięcznym terminie. W przeciwnym razie dochodzi do zmiany stanu prawnego związanej ze środkami osoby ubezpieczonej i dotychczas gromadzącej środki w OFE, zgodnie z *opcją domyślną* ustawodawcy – członek OFE staje się oszczędzającym na *nowym* IKE powstałym w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych (art. 57).

W ocenie Senatu nie można pominąć analogii związanej z nieprawidłowym *vacatio legis* ustawy, na skutek czego powstaje sytuacja zaskoczenia dla adresata normy (orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, jak np. K 18/99, K 2/94 czy też sygn. akt P 1/95). Wejście w życie ustawy co do zasady następuje z dniem 1 czerwca 2020 r., a przepisów związanych z działaniem OFE i systemu ubezpieczeń społecznych zgodnie z zakładanymi w ustawie zmianami – z dniem 27 listopada 2020 r., czyli prawie po pół roku. Jednak termin na podjęcie decyzji ubezpieczonego wynosi dwa miesiące. Termin ten pełni w ustawie funkcję *vacatio legis*, czasu niezbędnego dla zapewnienia możliwości przystosowania się adresatom norm do zmienionej sytuacji i bezpiecznego podjęcia decyzji. Odpowiedni okres *vacatio legis* oraz nadanie przepisom odpowiedniego wymiaru czasowego stanowi jeden z warunków dopuszczalności ingerencji w prawa adresatów norm (art. 2 Konstytucji – zasada demokratycznego państwa prawnego). Przy ocenie, czy przepisy realizują standard

wyznaczony przez Konstytucję należy wziąć pod uwagę aspekt przedmiotowy (czego dotyczą regulacje), jak i podmiotowy zmian (kogo dotyczą regulacje). Standard ten, zdaniem Senatu nie jest w sposób odpowiedni realizowany.

Obawy Senatu budzi również to, że ustawa spowoduje wzrost kosztów: administrowania przekształconymi funduszami, zarządzania *nowymi* IKE, powstałymi z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych, a także zarządzania środkami Funduszu Rezerwy Demograficznej, z jednoczesnym poszkodowaniem interesu i możliwych korzyści finansowych dla ubezpieczonych, a uprzywilejowaniem pozycji instytucji finansowych.

Senat uznał, że przyjęta przez Sejm ustawa przerzuca na emerytów ciężar finansowy i ryzyko związane ze zmianami koniunktury gospodarczej w przyszłości oraz z nierównością pomiędzy długością życia kobiet i mężczyzn, a także wzrastającą współcześnie długością życia w ogóle.

Osobną kwestią dla Senatu przy pracach nad ustawą stała się *opłata przekształceniowa* (art. 59). Zdaniem Izby, została niezasadnie zawyżona i jest niesprawiedliwa oraz że w rzeczywistości wpływa w sposób istotny na utratę dotychczasowych oszczędności emerytalnych oraz uzyskanie w przyszłości znacząco niższej emerytury.

Biorąc powyższe pod uwagę, a także to, że proponowanie ewentualnych poprawek, ograniczone wymogami procesu legislacyjnego, byłoby niewystarczające, Senat podjął uchwałę o odrzuceniu ustawy z dnia 13 stycznia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne.